

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

535: Ο Βυζαντινός στρατηγός Βελισάριος ολοκληρώνει την κατάκτηση της Σικελίας, εκδιώκοντας τη φρουρά των Οστρογόθων στις Συρακούσες.

1822: Λήγει η πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου από τον Ομέρ Βρυώνη και τον Κιουταχή.

1879: Ο Τόμας Έντισον επιδεικνύει για πρώτη φορά δημόσια τον λαμπτήρα πυρακτώσεως.

1942: Καθώς η χρονιά τελειώνει, τα πράγματα φαίνονται ευνοϊκά για τους Συμμάχους: Ο Ρόμελ είναι παγιδευμένος στην Τυνησία, οι Γερμανοί περικυκλωμένοι στο Στάλινγκραντ και οι Γαπωνέζοι είναι έτοιμοι να εγκαταλείψουν το Γκουανταλκανάλ.

1957: Ανακαλύπτεται στην Πύλο ο κυψελοειδής τάφος του Νηλέα, πατέρα του βασιλιά της Πύλου Νέστορα. Ακόμη, ανακαλύπτεται πτέρυγα του ανακτόρου του Νέστορα, ηλικίας 3.000 ετών.

1958: Ο κουβανός δικτάτορας Μπατίστα εγκαταλείπει την Αβάνα. Οι μπαρμπούδος του Φιντέλ Κάστρο προ των πυλών.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1880: Αλέξανδρος Δελμούζος, πρωτοπόρος παιδαγωγός. (Θαν. 10/12/1956)

1905: Γκι Μολέ, πρώην πρωθυπουργός της Γαλλίας (1956-1957) και από τα ιδρυτικά μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (Θαν. 3/10/1975)

1941: Αλεξ Φέργκιουσον, σκωτσέζος προπονητής ποδοσφαίρου.

ΘΑΝΑΤΟΙ

1882: Λέων Γαμβέτα, (Λεόν Γκαμπετά), γάλλος φιλέλληνας πολιτικός, που αγωνίστηκε με πάθος για την υπεράσπιση των ελληνικών δικαιωμάτων. Προς τιμή του μία οδός στο κέντρο της Αθήνας φέρει το όνομά του (Οδός Γαμβέτα). (Γεν. 2/4/1838)

1980: Μάρσαλ ΜακΛιούαν, канаδός επικοινωνιολόγος, γνωστός για την περίφημη φράση του «Το μέσο είναι το μήνυμα». (Γεν. 21/7/1911)

1988: Νικόλαος Κάλας, φιλολογικό ψευδώνυμο του Νικολάου Καλαμάρη, ποιητής και τεχνοκρτικός. Χρησιμοποιούσε, επίσης, τα ψευδώνυμα Νικήτας Ράντος και Μ. Σπιέρος. (Γεν. 27/5/1907)

Η ιστορία του ηλεκτρικού λαμπτήρα

Η ανακάλυψη του λαμπτήρα πυρακτώσεως συνήθως αποδίδεται στον Τόμας Έντισον, ο οποίος έλαβε και το σχετικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας στις 27 Ιανουαρίου του 1880. Ωστόσο, οι προσπάθειες για την υλοποίηση αυτής της ιδέας είχαν ξεκινήσει πολλά χρόνια νωρίτερα και από διάφορους ερευνητές.

Τα πρώτα αξιόλογα πειράματα έγιναν στη δεκαετία του 1860 από τον άγγλο φυσικό και χημικό Τζόζεφ Σουάν, ο οποίος επεδίωξε να κατασκευάσει λάμπες με νήμα άνθρακα, αλλά η επιτυχία είχε μικτή διάρκεια, αφού έπειτα από μερικά λεπτά το νήμα καταστρεφόταν. Δεκαοκτώ χρόνια αργότερα, αποφάσισε να επαναλάβει τα πειράματά του, αξιοποιώντας μία νέα εφεύρεση, την αντλία υψηλού κενού. Ο Σουάν παρουσίασε την ηλεκτρική του λάμπα το 1879, αλλά

διαπίστωσε ότι είχε αργήσει λίγο... Μόλις λίγους μήνες νωρίτερα, ο Τόμας Έντισον είχε υποβάλει αίτηση ευρεσιτεχνίας για έναν όμοιο λαμπτήρα κενού. Την πρωτοχρονιά του 1879 παρουσίασε μια συστοιχία από 50 λαμπτήρες, οι οποίες έπαιρναν ρεύμα από μια γεννήτρια συνεχούς ρεύματος. Τρία χρόνια αργότερα άρχισε τη βιομηχανική παραγωγή τους στο ιδιόκτητο εργοστάσιο «Edison Lamp Company» στο Νιου Τζέρσεϊ, το οποίο είχε συγκροτήσει με ξένες χρηματοδοτήσεις. Στο μεταξύ, αντικατέστησε το νήμα άνθρακα από σκληρές ίνες γυαλωμένου μπαμπού. Ο Σουάν είχε αρχίσει την κατασκευή λαμπτήρων στη Μ. Βρετανία από το 1880, επλέγοντας ως νήμα πυρακτώσεως ίνες βαμβακιού, επεξεργασμένες με άνθρακα.

ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ...

Η Κεντροαριστερά δεν απέτυχε, χρεοκόπησε!

Του ΧΑΡΙΔΗΜΟΥ Κ. ΤΣΟΥΚΑ, καθηγητή των Πανεπιστημίων Κύπρου και Warwick

Δεν χρειάζεται να είσαι ψυχολόγος για να κάνεις αυτό που υποδεικνύει η κοινή λογική: για να αντιμετωπίσεις ένα πρόβλημά σου πρέπει να δεχθείς πρώτα ότι υπάρχει!

Ακούγεται εύκολο, αλλά δεν είναι. Χρειάζεται κουράγιο και αυθεντικότητα - δύο δυσεύρετες ηθικές ποιότητες. Αυτό που μας αποτρέπει να αντικρίσουμε κατάντια τα προβλήματά μας είναι αυτό που ο αείμνηστος ψυχολόγος Κρις Αργύρης ονόμαζε «επιδέξια άγνοια» («skilled ignorance») - η καλλιεργημένη προδιάθεση να προσπερνάμε τα προβλήματά μας.

Η άγνοια δεν προκύπτει εξαιτίας της μη γνώσης διαθέσιμων πληροφοριών, αλλά ως αποτέλεσμα συνηθειών (άρα: δεξιοτήτων), οι οποίες καλλιεργούνται με τρόπο ώστε το άτομο ή η ομάδα να μη βιώσουν τη δυσφορία, ενίοτε έως και υπαρξιακή δυσανεξία, που επιφέρει η παραδοχή του προβλήματος. Η απόθνηση και η αυταπάτη είναι οι κύριοι μηχανισμοί λειτουργίας.

Η περίπτωση της κίνησης των «58» για την ανασυγκρότηση της Κεντροαριστεράς είναι χαρακτηριστική. Η αγωνία τους είναι εμφανής και κατανοητή: αυτό που παραδοσιακά αποκαλείται προοδευτική παράταξη στην

Ελλάδα βρίσκεται στα όρια της εξαφάνισης. Η υπαρξιακή αγωνία, όμως, που παράγεται από αυτό το καταστροφικό γεγονός, αντί να κινητοποιήσει τους εμπλεκόμενους σε έναν ρηξικέλευθο αναστοχασμό, τους ωθεί σε έναν άνευρο, «εντός πλαισίου», πολιτικό ακτιβισμό.

Ποιο είναι το μείζον πρόβλημα της Κεντροαριστεράς σήμερα; Η ηθικοπολιτική της χρεοκοπία. Η Κεντροαριστερά δεν απέτυχε, χρεοκόπησε! Οποιοσδήποτε δεν το βλέπει, αυταπατάται. Το κόμμα εξουσίας που μέχρι πριν από τέσσερα χρόνια αποτέλεσε τον κύριο κορμό της μεταπολιτευτικής Κεντροαριστεράς είναι το κόμμα που στη λαϊκή συνείδηση ταυτίστηκε με την απίστευτη διαφθορά, τη χυδαία κομματικοποίηση του κράτους, τον άθλιο πελατειασμό-συντεχνιασμό, τον αυτοαναφορικό κυβερνητισμό και τον εξουσιομανή καιροσκοπισμό. Δεν ήταν βέβαια οι πρώτοι διδάξαντες, αλλά η μίμηση δεν μειώνει την ενοχή! Το γεγονός παραμένει ότι αυτοί που επαγγέλθηκαν την αλλαγή διαιώνισαν και εκλέπυναν τις «βαθιές δομές» της ελλαδικής υπανάπτυξης.

Το κόμμα της παπανδρεϊκής δυναστείας ουδέποτε ήταν σοσιαλδημοκρατικό. Επρό-

κειτο για μια βαλκανικού τύπου οικογενειακή επιχείρηση, εμπορευόμενη τον εθνολαϊκισμό, περιστρεφόμενη γύρω από τον ιδρυτή της και το μύθο του, επικεντρωμένη (όπως αυτός) στη νομή και την απόλαυση της εξουσίας. Είναι αλήθεια ότι, κάποτε, το κόμμα αυτό εξέφρασε τους πικρούς καπμούς, τα θολά όνειρα και τις αγωνιώδεις προσδοκίες αλλαγής τριών γενεών. Δεν τα μεταποίησε όμως σε κάτι θεσμικά ευγενέστερο. Τα προσάρμοσε στο ανάστημά του.

Πώς αντιμετωπίζεται η ηθικοπολιτική χρεοκοπία; Κατ' αρχάς, με την παραδοχή της. Δεύτερον, με το ρηξικέλευθο αναστοχασμό. Και, τρίτον, με τον παραμερισμό όλων όσοι ταυτίστηκαν με την ιστορία του ηθικοπολιτικού χρεοκοπημένου φορέα. Μόνο στην Ελλάδα δεν συνειδητοποιείται αυτό που είναι γνωστό σε όλες τις ώριμες δημοκρατίες: νέα πολιτική εκφράζεται από νέα, άφθαρτα, ριζοσπαστικά σκεπτόμενα πρόσωπα.

Να περιμένεις από το χεμαζόμενο προοδευτικό πολίτη να συστρατευθεί με μια διακήρυξη που συνοπογράφει ο κ. Αυγερινός, η κ. Δρέπα, ή ο κ. Βούγιας, και υποστηρίζει ο κ. Βενιζέλος, είναι τόσο ρεαλιστικό όσο να περιμένεις τον κ. Λιάπη να μεταμορφωθεί σε

έντιμο statesman! Να καλείς τους προοδευτικούς πολίτες να προσέλθουν σε μια εκδήλωση για την ανασυγκρότηση της Κεντροαριστεράς, στην οποία έχεις δημιουργήσει χώρο να συμμετέχουν στελέχη της νομενκλατούρας όπως ο κ. Αγγελούδης («πράσινο» κομματικό στέλεχος που, χάρη στο κομματικό κράτος, «διοικεί» τον ΟΛΘ), δείχνει ότι δεν έχεις καταλάβει τίποτε για την ηθικοπολιτική χρεοκοπία σου και πως αυτή συνεισέφερε στην εθνική χρεοκοπία.

Η Κεντροαριστερά, με τέτοιους όρους, δεν πρόκειται να ανασυσταθεί. Θα ανακυκλώνει την εσωστρέφειά της και θα εντείνει την αποσύνθεσή της. Ετοι κι αλλιώς, τώρα, πλέον, είναι αργά, ό,τι και να κάνει. Η εκρηκτική πόλωση μεταξύ της αμετανόητα παλααιοκομματικής Δεξιάς και της χοντροκομμένα ιδεολογικής Αριστεράς, αντανάκλαση του πολιτικού πρωτογονισμού στον οποίο έχει περιέλθει η χώρα στην εποχή της χρεοκοπίας, δεν επιτρέπει δημιουργικές αποχωρήσεις ή ευφάνταστες συνθέσεις. Θα πούμε το πικρό ποτήρι μέχρι τέλους. Μετά την καταστροφή, ίσως ξαναπάσουμε τη συζήτηση για το πολιτικό σύστημα συνολικά, με νέους όρους. Ίσως...

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ